

დაიბადა 1951 წელს კახეთში. 1968 წელს გახდა თბილისის თეატრალური სასწავლებლის, ხოლო 1970 წელს – ვ. ანჯაფარიძის სახ. კინო სახელოვნებო სასწავლებლის სტუდენტი. 1971 წელს, სწავლის პარალელურად, წააბარა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში მისაღები გამოცდები. თემურ ჯავახიშვილი არის თბილისის მართლმადიდებლის სახელმწიფო თეატრის ერთ-ერთი დამაარსებელი - მსახიობი, მხატვარი, პოეტი და რეჟისორი. 1976 წლიდან - აქტიურად მონაწილეობს რესპუბლიკურ და საერთაშორისო გამოვენებში. 1983 წლიდან დაიწყო აქტიური მუშაობა თანამედროვე ხელოვნების (Contemporary Art) მიმართულებით. თუ გადავხედავთ ამ სფეროში თ. ჯავახიშვილის მუშაობის განვითარების ხაზს და გავითვალისწინებთ როგორც ქართველ, ისე უცხოელ ხელოვნებათმცოდნეთა, კრიტიკოსთა და კურატორთა აზრს მისი შემოქმედების შესახებ, აღმოვაჩინებთ - რომ, ის უმეტეს შემთხვევებში, უარყოფს დადგენილ კლიშეებს და ერიდება „გაკვალილი“ გზით სიარულს; უარყოფს ერთსახოვან მხატვრულ სტილისტიკას და შეგნებულად უთავსებს, სხვადასხვა თემატიკის ხელოვნების ნაწარმოებს შესატყვის მხატვრულ ფორმასა და კონტექსტუალურ სტრატეგიას.

აი, როგორ განსაზღვრავდა თ. ჯავახიშვილის შემოქმედებას 1990 წელს მისი მეგობარი, შესანიშნავი მხატვარი, პოეტი და კრიტიკოსი (ამჟამად გარდაცვლილი) კარლო კაჭარავა: „ხელოვანმა მიაგნო სხვადასხვა მრავალფეროვან მხატვრულ მასალათა, ფუნქციონირების გრუნტის (გამომწვევი მიწის, დეკორატიული ქვის, ექიმენტის, ქიმიური ჰიდრატების) და კონკრეტული პოეზიის ერთობლიობათა უნივერსალურ ნაერთს, რომელიც ძალადაუტანებლადაა შეხამებული სხვადასხვა კულტურულ, ინფორმაციულ და კონცეპტუალურ გამოცდილებასთან. აღსანიშნავია, რომ - თ. ჯავახიშვილის ორიგინალური ხელოვნება, როგორც სათანადოდ შეუსწავლელი ტენდენციების საინტერესო ცვლადების ნიმუში (განსაკუთრებით კი ნამუშევართა ის სერია, რომელშიც იკითხება „ახალი გეომეტრიზმის“ და კონცეპტუალიზმის ნიმუშები), ძალზე მონუმენტურია და, ამავე დროს, თანამედროვე ქართული ავან-გარდის უნიშვნელოვანესი ნიმუშია.“ 1991 წლის შემოდგომაზე მოეწყო მხატვრის მეორე პერსონალური გამოფენა სახელწოდებით „ლეტრიზმი“, რომელიც უკავშირდება დამწერლობას. გამოფენილ ნამუშევრებში გამოყენებული იყო, როგორც ქართული და სხვა უცხოური ანბანები, ისე სხვადასხვა დამწერლობითი ნიმუშები და კონცეპტუალური ტექსტები, ასევე მორჩეს ანბანის გრაფიკული ნიმუშები „ინტერპი პოეზიის“ და კომუნიკაციისათვის. დროის ამავე მონაკვეთში იქმნება თ. ჯავახიშვილის მინიმალისტური, ვიზუალური და კონკრეტული პოეზიის ნიმუშები, რომელთა უმეტესობა გამოყენებულია ვიზუალურ მხატვრულ ობიექტებში.

შოოოოოოოოოოო	განმარტოების ზონა	ნააააააააააააააააა
შოოოოოოოოოოო	განმარტოების ზონა	ნააააააააააააააააა
-----	საუბარი	-----
შოოოოოოოოოოო	განმარტოების ზონა	ნააააააააააააააააა

ცნობილი პოეტი, გამეტ „ალტერნატივას“ და ჟურნალ „ახალი საუნჯის“ რედაქტორი, შოთა იათაშვილი ასევე აზრს გამოთქვამს თ. ჯავახიშვილის პოეზიასთან დაკავშირებით: „...მისი ლექსი ვიზუალურ მხატვრულ ობიექტებში გამოიყურება, როგორც „ლენდ არტული“ სივრცე, ხოლო მისი რამოდენიმე, ერთმანეთთან შეცემიანებული, სიტყვა, რომელიც თავისი არსით ხან ეგზისტენციალური შეძახილია, ხან კი - გამოცდილებითა და ტკივილით გაჯერებული დემილი, შეიძლება ითქვას, რომ ქართული თანამედროვე პოეზიის ერთ-ერთი გამოჩენილი ფენომენია.

ის მართლაც კარდინალურად განსხვავებული და ორიგინალურია, რადგან მან ქართულ თანამედროვე პოეზიაში მინიმალისტური ლექსის სრულიად სხვა რაკურსი და გავება მოიტანა. თ. ჯავახიშვილი არ იყენებს არც აღმოსავლური პოეზიის (ჰაიკუ, ტანკა) და არც რომელიმე სხვა მიმდინარეობის მხატვრულ ფორმებს არც წაბამებით და არც პირობითი ან ფორმალისტური სახით. ის გაურბის სხვა პოეტებისათვის დამახასიათებელ ჩვეულ ეპითეტებსა და მსუყე ფრაზებს, პირიქით, თემო თითქოს ამრობს, აღვიწებს საკუთარ ცნობიერებაში არსებული ლექსის პირველად ვარიანტს, აცლის მას „ხორციან მასას“ და რითიან კედებს, კარკასზე კი ჯოვებს პოეტური სკულპტურული ფორმის შოლოდ იმ ნაწილს, რომელშიც მკითხველმა იმ პირველად იმ არსებული მთავარი უნდა ამოიკითხოს.“

თ. ჯავახიშვილის შემოქმედებაში დიდი ადგილი უკავია როგორც თეატრს, ისე პერფორმანსს. აი, რას წერს 1994 წელს თეატრმცოდნე გიორგი ჩართოლანი მისი პერფორმანსის „P.S“-ის შესახებ: „წარმოდგენა „პოსტსკრიპტუმი“, რომლის ავტორი, რეჟისორი და მხატვარია ბატონი თემო ჯავახიშვილი, შეიძლება, თამამად ითქვას, რომ ქართულ თეატრალურ ამროვნებაში პირველი ექსპერიმენტული პერფორმანსია ავანგარდული თეატრის ესთეტიკის დასამკვიდრებლად, რაც ჭეშმარიტად წინ გადადგმული ნაბიჯია ქართული თანამედროვე თეატრალური ხელოვნების განვითარების გზაზე.“

რაც შეეხება ქართული ვიდეო არტის დამკვიდრებას, ამის შესახებ აზრს გამოთქვამს ვიდეოს იაპონელი მკვლევარი და კურატორი კეიკო სეი: „ოთხი დღის განმავლობაში ვნახე ცველა ქართული ვიდეოარტი, რომელთა შორის გამოვარჩევ თ. ჯავახიშვილის 1993-94 წელს შესრულებულ „აბრეშუმის კაცს“, რომელიც ქართული ვიდეო არტის კლასიკაა. ეს არის შესანიშნავი და არაჩვეულებრივი ნაწარმოები, როგორც აზრობრივად, ისე ტექნიკურად. ალტაცებული ვარ და ძალიან მომწონს ეს ცველაფერი: ის, თუ, როგორ იწყება მუნჯი ანიმაციით. თანდათან, როგორ ვითარდება და მთლიანდება სხვადასხვა ვიდეოთა კოლაჟი. მისი ფაქტურა და მასში ჩართული უღერადობა, კონკრეტული პოეზია და კონცეპტუალური ტექსტები. მინდა ვაღიარო, რომ, რომ არ ვიცნობდე ამ ვიდეო არტის ავტორს, ნაწარმოების მაღალი ემოციური და ენერჯეტიკული მგრძობელობა მაფიქრებინებდა, რომ ეს ნამუშევარი შექმნა ოცი წლის ახალგაზრდა მამაკაცმა, რომელიც დრუსტრიბებული და იმედგაცრუებულია საქართველოში არსებული რეალობით. რა თქმა უნდა, არ ვგულისხმობ ხელოვანის პროფესიონალურ მზარეს. თანაც, ძალიან დიდი სურვილი მაქვს და ვიმედოვნებ, რომ ეს ვიდეო ნაწარმოები, თავისი ორიგინალობისა და მაღალმხატვრული ღირებულების გამო, წარდგეს შესაბამისი მაღალი კატეგორიის საერთაშორისო ფესტივალებზე და ბიენალებზე, რასაც ის ნამდვილად იმსახურებს.“

კეიკო სეი,
4 აპრილი, 2003 წელი